

på Korsika. Vi kommer for å befri det italienske folk fra Mussolinis quislingfascister, og vi kommer til å samle de største styrker vi kan for å knuse tyskerne. Det italienske folk vil i sin tid få rett til selv å velge det styre det vil ha. Det er vår hensikt å holde offensiven mot tyskerne i gang utover høsten og vinteren og ennå lenger, hvis det trenges. Kampene i Middelhavsområdene regner jeg for den tredje front. Den annen front er ennå ikke kommet i gang. Den beskjeftigen i høy grad våre folk. Når vi og våre venner amerikanerne finner det nødvendig, vil den bli åpnet på vid vegg. Mellom Russland, de forente stater og Storbritania er det truffet viktige beslutninger, som tar sikte på felles mål og felles handling. Under den kommende tremaktskonferanse vil Storbritania bli representert av utenriksminister Eden. Ethvert spørsmål vil bli tatt opp, og drøftelsene vil finne sted på bred basis. Det som står igjen, vil bli tatt opp på møtet mellom Stalin, Roosevelt og meg selv. Uten et nært og intimt samarbeid mellom Sovjetsamveldet og de andre allierte ville vi etter krigen gjennomgå en periode av usikkerhet. Den franske nasjonalkommite har også Sovjetunionen anerkjent som styre for fransk Nord-Afrika. 3 til 400000 franskmenn blir nå organisert til deltakelse i kampen. Gjenopprettelsen av Frankrike som stormakt i Europa er en hellig plikt, som Storbritania aldri vil svikte." slutten av talen nevnte Churchill at italienerne hadde tatt henimot 70000 britere og 25000 jugoslavere og grekere til fange. Den italienske regjering har gitt ordre om å frigi disse. "På Balkan er det 25 italienske divisjoner, som i all fall ikke kan true de italierte lenger. Den italienske flåte har gitt våre sjøstridskrefter en overveldende overmakt. I Stillehavet er De forente staters styrker overlegne. I De forente stater er det den alminnelige mening at krigføringen har vært godt ledet, og det er mitt håp at det hersker enstemmighet om det også her hjemme".

Nyhete, den 21. september 1943.

Italia: De allierte styrker avanserer nordover fra Salerno til Adriaterhavet på en bred front. 5. arme har inntatt Eboli. Ifølge tyske meldinger beskytter alliert artilleri Neapel. Jernbaneknutepunktet som forbinder Venezia med Midt-Europa, er blitt bombet. Badoglio har sendt ut et opprop til det italienske folk. Det heter her bl.a.: "Kjemp mot tyskerne overalt og til enhver tid. Gå inn i skogene og bryt tyskernes sambandslinjer." Paven har to ganger avslått å gi foretrede for general Kesselring. Paven vil ikke samtale med ham før tyskerne har trukket seg ut av Vatikan-staten. En prest i Roma er blitt skutt av tyskerne, fordi han hadde agitert for freden blandt tyske tropper. Frie franske styrker er blitt landsatt på Korsika. Hele den vestlige del av øya beherskes av franskmennene. Britiske jagerfly har opprettet flybasis på Øya Kos i Dodekaneser-gruppen. Friskarene i Serbia og Montenegro har vunnet nytt terreng.

Sovjetsamveldet: I en dagsordre i dag er det blitt opplyst at russerne er gått i gang med en ny offensiv nord-vest for Smolensk. Byen Velish, midtveis mellom Smolensk og Vilikie Luki, er blitt gjenerobret. Russerne står nå 45 km. fra Kiew og er rykket fram 6 til 20 km. i retning Zaporoshe. Ved Det Asovske hav har de gått fram fra 11 til 25 km. Slavgorod er blitt gjenerobret, og dermed er jernbaneforbindelsen mellom Zaporoshe og Dnjepropetrovsk brutt. Tyske offiserer, som kjempet ved Stalingrad, og nå befinner seg i russisk fangenskap, har sendt ut følgende opprop til de tyske soldater: "Enhver tenkende tysk offiser innser at Tyskland har tapt krigen. Kjemp for å få Hitler og hans styre bort, og for å redde Tyskland fra katastrofen". Mannskaper til 600 amerikanske bombefly ventes til England i nærmeste framtid. Sent i kveld ble det opplyst at byen Chernigov, nord-øst for Kiew, var blitt gjenerobret av russerne. Det ser ikke ut til at høstregnet, som nå har satt inn i Ukraina, har stanset russernes framrykking.

SØRG FOR AT AVISEN BLIR LEST AV FLEST MULIGE.

Presse
Den 2. oktober 1943.

Bergen
N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

ROTTENE FORLATER DET SYNKENDE SKIP.

Det blir mer og mer vanskelig for Quisling å holde sitt parti sammen. Medlemstallet i N.S. har alltid vært partiets lille søte hemmelighet, og nå er det enda mer om å gjøre å ikke røpe tallet på de quislinger som følger jorda brenne under sine føtter og melder seg ut av partiet. Men det er lett å skjønne at det råder uro i leiren bare av alle de personskifte som finner sted i partiets høyeste stillinger.

En av de mest bemerkelsesverdige hendinger på N.S.-fronten er hirdgeneralen Oliver Møystads avskjedssøknad, som ble bevilget 3. juli. Denne avskjedssøknad er ikke bare et rendyrket tilfelle av faneflukt, den er også et direkte utslag av fraksjonsmotsetning innen partiet. Møystad er "quislingnorsk", mens hans etterfølger Martinsen hører hjemme i "Germanske S.S. Norge" som har forskrevet seg til tyskerne med hud og hår, og det er ikke rart om herr Møystad i lengden fant sin stilling noe byrdefull. En rekke lignende eksempler kan nevnes. For noen tid siden meldte presidenten i det "nyordnede" rederforbund, Johan Stenersen, seg ut av N.S. og forlangte avskjed fra sin stilling. Quislingsbiskopen Falck-Hansen i Bergen bispedømme er befridd fra sin stilling som biskop og har trukket seg tilbake til et beskjedent presteembete på et mindre sted. Ordføreren i Tønsberg bystyre, Eivind Bjerk, har forlatt partiet og forsøker nå gjennom storslagne gaver til gratisbespisninger å lirke seg inn blandt jøssingene. En kontorsjef i politidepartementet benytter seg av en noe finere metode. Da det ble spørsmål om å ansette en tidligere straffet person, anga han høytidelig protest og gikk - før har man som kjent ikke henfalt til småskåreheter av dette slag i departementet for opprettholdelse av lov og orden. Uroen har bredd seg helt opp til "regjeringen". "Innenriksminister" Hagelin, den mannen som vel nest etter Quisling står på svartelisten hos jøssingene, forsøker nå å framstille seg selv som regjeringens "jøssing" og som forsvarer av de norske interesser mot de fremmede overfallsmenn.

Når stemningen er urolig blandt toppfigurene, som vel i det lengste har heget et desperat håp om "akse-seir", er det ikke underlig om den enkle arbeider i den nyordnede vingård blir grepet av ren panikk. I Telemark er tallet på registrerte medlemmer av N.S. gått ned fra 2.600 til 200 siden februar. Om Telemark er det fylke som har den sterkeste nedgang - betegnende nok Quislings eget fylke - så er det atskillig faneflukt også i de andre fylker. Den påtagelige økning av quislinger som tar seg en tur til Sverige, peker i samme retning. Offiserer i den såkalte norske legion, flere legionærer og hirdmenn i uniform finnes blandt disse flyktingene.

En av de fremste årsaker til at Quislings "trofaste" nå forlater ham, er naturligvis den at regnskapets dag begynner å kaste sin mørke skygge framfor seg. Det er i denne sammenheng interessant at den tyske behandling av russiske krigsfanger i Norge, som har opprørt hele det norske folk, i de siste måneder er blitt betydelig bedre.

Den militære situasjon:

Sovjetsamveldet: Ved russernes erobring av Smolensk i forrige uke har tyskerne lidd et avgjørende nederlag, likestillet med nederlaget ved Stalingrad. Smolensk var "porten til Moskva", som høye tyske militære uttalte ved erobringen av byen i 1941. Porten er nå definitivt lukket, og den røde arme fortsetter framrykkingen på den over 1000 km. lange fronten fra nord for Vitebsk til Svartehavet. Den siste syd-nord-gående jernbane er truet ved russernes framrykking mot byene Vitebsk, Orsa, Mohilev og Gomel. Avskjæres denne jernbaneforbindelse, er den tyske nordfront i fare, og det er sannsynlig at tyskerne må trekke seg en del tilbake i dette avsnitt for å unngå omringningsslag. Ryker nordfronten for tyskerne, er Finland på ny kommet i brennpunktet, og dette vil igjen medføre at Finland vil bli tvunget - sannsynligvis - til å søke separatfred med Sovjetsamveldet til vinteren eller ut på våren. De tyske divisjonene, som kjemper i områdene Vitebsk - Gomel, har fått ordre til for enhver pris å holde sine stillinger. Russerne står nå mindre enn 50 km. fra Vitebsk, 15 km. fra Orsa, 40 km. fra Mohilev og har nådd Gomels forsteder. Samtlige disse byer ble heftig bombet natt til 1. oktober av russiske bombefly. Det ble forvoldt enorm skade. Russerne har nådd Dnjepr på en 660 km. lang front, 160 km. nord for Kiew til ca. 50 km. sør for Zaporoshe. Det viktige bruhode Kremenshug står for fall, og kampene om de andre bruhodene fortsetter med økende heftighet. På østbredden av Dnjepr har tyskerne etterlatt seg tusenvis av fallne og sårede samt masser av materiell. Russerne har satt i gang en stor bombeoffensiv mot de tyske stillingene på vestbredden av elven, og de bruhodene de har erhvervet på vestbredden, utvides stadig. Store russiske troppemasser venter på ordre til framrykking i områdene øst for Dnepr. I Kuban har tyskerne mistet sitt siste sjøstøttepunkt, Temrjuk, og er i ferd med å evakuere over til Krim. Svartehavsflåten har senket adskillige lektere og andre tyske evakueringsfartøyer. - Fra Washington meldes at Harrymann er utnevnt til U.S.A.'s ambassadør i Moskva. Han var tidligere sjef for låne- og leieloven.

Italia:

De alliertes hovedkvarter melder at allierte tropper er rykket inn i Napoli 1. oktober, og at byen Avelino, 45 km. nord-øst for Napoli er blitt erobret av den 5. arme. På østsiden av Italia fortsetter den 8. armés framrykking. Det viktige knutepunkt Foggia med dets 13 flyplasser ble erobret tirsdag. I anledning erobringen av Foggia uttalte Roosevelt: "Dette er en av de viktigste militære seire vi har hatt under denne krig. En stor del av Tyskland, som tidligere har fått sove i fred, vil vi nå kunne rekke med bombefly fra Foggia. Samtidig vil vi kunne tilvriste oss luftherredømme over hele Balkan". Bombingen av militære mål, jernbaneknutepunkter og flyplasser går uopphørlig videre. Det allierte hovedkvarter har meldt at det vil bli dannet en ny italiensk regjering under konge Victor Emanuel og med marsjall Badoglio som sjef. Den nye regjeringens oppgave vil bli å mobilisere Italias militære resurser mot Tyskland. Regjeringens sammensetning er ukjent, men det forlyder at general Sandalli og general Ambrosia er trått inn i regjeringen, den sistnevnte som forsvarminister. Grev Scorsa, som for tiden befinner seg i U.S.A., vil ikke gå inn i Badoglio-regjeringen tross anmodning. Han uttalte: "Da jeg aldri har blandet meg med fascistene og med fascistenes hjelpere, vil jeg kompromitere meg, hvis jeg går inn i en regjering som har blandet seg med fascistene". Den innbitte motstand i Italia fortsetter. "Deutsche Allgemeine Zeitung" skriver: "I Roma i dag er det avgjort motvilje mot krigen, men også motvilje mot tyskerne".

Jugoslavernes hovedkvarter melder at Split er blitt evakuert, etterat tyskerne var blitt tilføyet svære tap. Jugoslaviske friskarer har satt i gang nye angrep langs den dalmatiske kyst. Den amerikanske krigsminister Stimpson har uttalt at så snart flyplassene i Foggia er satt i stand, er det mulig å komme til en ordning som vil sikre Balkan hjelp og støtte.

Vestfronten: I løpet av den siste uke er en rekke tyske byer blitt hjem søkt av britiske og amerikanske bombere. Natt til tirsdag ble byene Hannover, Emden og Braunschweig kraftig angrepet. 39 fly gikk tapt. Natt til torsdag

ble Bochum, som ligger midt i kulldistriktet, kraftig angrepet. Gassverket og kjemiske fabrikker var hovedmålene. Fra dette og andre angrep mot Ruhr savnes 8 fly. Ellers er jernbanemål og flyplasser i Holland, Belgia og Frankrike blitt bombet.

Norgesnytt: Fhv. statsminister, skipsreder Johan Ludvig Mowinckel, er avgått ved døden i New York den 30. september 1943, nær 73 år gammel. Ved Johan Ludvig Mowinckels død har Norge mistet en av sine framste og beste menn. Allerede i ung alder gjorde han seg bemerket i det politiske li. ved sin rake framferd, klare politiske innsikt og brede demokratiske livssyn. Han var en uforsonlig fiende av nazismen: Ved hans død mister ikke bare Venstre men hele det norske folk en av sine førende skikkelser. Han har betydd meget for Norge, ikke minst for skipsfarten. Statsminister Johan Nygårdsvold holdt i går kveld over London Radio en vakker minnetale for Johan Ludvig Mowinckel.

Et nytt reglement er forsøkt påtvunget Universitetet. Reglementet hadde til hensikt å nazifisere fakultetene, bl.a. ved særbegunstigelse av partimedlemmer, uten hensyn til kvalifikasjoner. 5 fakulteter nektet enstemmig å akseptere det nye reglement. Et fakultet nektet mot 1 N.S.-stemme. Uroen innen N.S. øker for hver dag. Over hele landet får "Ro-klubben" nye medlemmer. Således tropet 110 norsfødte S.S. opp som ubudne gjester hos misnister-presidenten og meldte seg ut av partiet. Som grunn for utmeldelsen ble oppgitt at de ønsket slutt på partistyret i Norge. - Der har vært flere store branner i Drammens-distriktet. Således brendte et stort trelastlager fullstendig opp tirsdag natt i Mjøndalen, og på samme tid oppsto der flere branner i andre bedrifter som arbeider for tyske interesser.

Admiral Corneliussen ble i går intervjuet av Øksnevad. Øksnevads første spørsmål var: "Kan De fortelle noe i store trekk om vårt sjøforsvars utvikling her ute"? Innledningsvis svarte Corneliussen at den norske flåte etter at den forlot Norge i juni 1940 besto av et par oppsynsskip, en del armerte hvalbåter og trålere samt "Sleipner" og gamle "Draug". Den gangen hadde flåten bare 400 offiserer og mannskaper. Nå består flåten av ca. 60 fartøyer med 5200 offiserer og mannskaper. Den siste tilvekst var en stor moderne britisk jager med 200 manns besetning. Videre har den norske flåte fra U.S.A. fått moderne undervannsbåtjagere. De meget omtalte korvetter, fortalte Corneliussen, var spesialbyggede fartøyer for konvoy-tjeneste på 1000 tonn depl. Han fortalte deretter om marinefolkenes utdannelse. De har samme skole og utdannelse som britene. I tillegg hertil har de norske sjøfolkene et ekstrakursus. Der er dannet Marinens Kvinnekorps, som har til oppgave bl.a. å yte sjøforsvaret førstehjelp. "Kan De si noe om den tjeneste de forskjellige krigsfartøyer utfører"? var Øksnevads neste spørsmål. Corneliussen fortalte om våre motortorpedo-båter og jageres innsats i de forskjellige hav. Bl.a. har norske krigsskip operert i Det indiske hav og i Den persiske bukt. Norske krigsfartøyer har konvoyert 3900 skip med 14 mill. tonn last over havet. "Hvordan har det vært med marinens tap"? "Man kan ikke føre krig uten tap, og vi har også hatt våre" svarte Corneliussen. Den norske marine har til nå mistet 1 korvett, 1 U-båt, 1 jager og flere mindre fartøyer. Til slutt uttalte admiral Corneliussen: "De fleste av våre gutter har ikke kontakt med hjemmet. De bor nokså primitivt ombord i fartøylene, men det er en tilfredsstillelse for alle å seile og kjempe under vårt eget flagg. Vi har grunn til å være fornøyd med guttenes innsats. Personellet fra øverst til nederst er gått energisk inn for sine oppgaver. Det gjøres ingen forskjell på britiske, norske og andre allierte fartøyer. De britiske sjefer er meget fornøyd med vår innsats. For meg personlig er det en tilfredsstillelse å motta anerkjennelse for hva Norge har utrettet. De britiske sjefer sier også fra i tilfelle de ikke er fornøyd. Det er for oss en glede å kunne holde et lite stykke Norge levende i denne tid. Vi danner kjernen i det norske sjøforsvar og den marine som vi skal bygge opp igjen, når vi kommer hjem".

Den militære situasjon:

Sovjetsamveldet: Ved russernes erobring av Smolensk i forrige uke har tyskerne lidd et avgjørende nederlag, likestillet med nederlaget ved Stalingrad. Smolensk var "porten til Moskva", som høye tyske militære uttalte ved erobringen av byen i 1941. Porten er nå definitivt lukket, og den røde arme fortsetter framrykkingen på den over 1000 km. lange fronten fra nord for Vitebsk til Svartehavet. Den siste syd-nord-gående jernbane er truet ved russernes framrykking mot byene Vitebsk, Orsa, Mohilev og Gomel. Avskjæres denne jernbaneforbindelse, er den tyske nordfront i fare, og det er sannsynlig at tyskerne må trekke seg en del tilbake i dette avsnitt for å unngå omringningsslag. Ryker nordfronten for tyskerne, er Finland på ny kommet i brennpunktet, og dette vil igjen medføre at Finland vil bli tvunget - sannsynligvis - til å søke separatfred med Sovjetsamveldet til vinteren eller ut på våren. De tyske divisjonene, som kjemper i områdene Vitebsk - Gomel, har fått ordre til for enhver pris å holde sine stillinger. Russerne står nå mindre enn 50 km. fra Vitebsk, 15 km. fra Orsa, 40 km. fra Mohilev og har nådd Gomels forsteder. Samtlige disse byer ble heftig bombet natt til 1. oktober av russiske bombefly. Det ble forvoldt enorm skade. Russerne har nådd Dnjepr på en 660 km. lang front, 160 km. nord for Kiew til ca. 50 km. sør for Zaporoshe. Det viktige bruhode Kremenshug står for fall, og kampene om de andre bruhodene fortsetter med økende heftighet. På østbredden av Dnjepr har tyskerne etterlatt seg tusenvis av fallne og sårede samt masser av materiell. Russerne har satt i gang en stor bombeoffensiv mot de tyske stillingene på vestbredden av elven, og de bruhodene de har erhvervet på vestbredden, utvides stadig. Store russiske troppemasser venter på ordre til framrykking i områdene øst for Dnepr. I Kuban har tyskerne mistet sitt siste sjøstøttepunkt, Temrjuk, og er i ferd med å evakuere over til Krim. Svartehavsflåten har senket adskillige lektere og andre tyske evakueringsfartøyer. - Fra Washington meldes at Harrymann er utnevnt til U.S.A.'s ambassadør i Moskva. Han var tidligere sjef for låne- og leieloven.

Italia:

De alliertes hovedkvarter melder at allierte tropper er rykket inn i Napoli 1. oktober, og at byen Avelino, 45 km. nord-øst for Napoli er blitt erobret av den 5. arme. På østsiden av Italia fortsetter den 8. armés framrykking. Det viktige knutepunkt Foggia med dets 13 flyplasser ble erobret tirsdag. I anledning erobringen av Foggia uttalte Roosevelt: "Dette er en av de viktigste militære seire vi har hatt under denne krig. En stor del av Tyskland, som tidligere har fått sove i fred, vil vi nå kunne rekke med bombefly fra Foggia. Samtidig vil vi kunne tilvriste oss luftherredømme over hele Balkan". Bombingen av militære mål, jernbaneknutepunkter og flyplasser går uopphørlig videre. Det allierte hovedkvarter har meldt at det vil bli dannet en ny italiensk regjering under konge Victor Emanuel og med marsjall Badoglio som sjef. Den nye regjeringens oppgave vil bli å mobilisere Italias militære resurser mot Tyskland. Regjeringens sammensetning er ukjent, men det forlyder at general Sandalli og general Ambrosia er trått inn i regjeringen, den sistnevnte som forsvarminister. Grev Scorsa, som for tiden befinner seg i U.S.A., vil ikke gå inn i Badoglio-regjeringen tross anmodning. Han uttalte: "Da jeg aldri har blandet meg med fascistene og med fascistenes hjelpere, vil jeg kompromitere meg, hvis jeg går inn i en regjering som har blandet seg med fascistene". Den innbitte motstand i Italia fortsetter. "Deutsche Allgemeine Zeitung" skriver: "I Roma i dag er det avgjort motvilje mot krigen, men også motvilje mot tyskerne".

Jugoslavernes hovedkvarter melder at Split er blitt evakuert, etterat tyskerne var blitt tilføyet svære tap. Jugoslaviske friskarer har satt i gang nye angrep langs den dalmatiske kyst. Den amerikanske krigsminister Stimpson har uttalt at så snart flyplassene i Foggia er satt i stand, er det mulig å komme til en ordning som vil sikre Balkan hjelp og støtte.

Vestfronten: I løpet av den siste uke er en rekke tyske byer blitt hjem søkt av britiske og amerikanske bombere. Natt til tirsdag ble byene Hannover, Emden og Braunschweig kraftig angrepet. 39 fly gikk tapt. Natt til torsdag

ble Bochum, som ligger midt i kulldistriktet, kraftig angrepet. Gassverket og kjemiske fabrikker var hovedmålene. Fra dette og andre angrep mot Ruhr savnes 8 fly. Ellers er jernbanemål og flyplasser i Holland, Belgia og Frankrike blitt bombet.

Norgesnytt: Fhv. statsminister, skipsreder Johan Ludvig Mowinckel, er avgått ved døden i New York den 30. september 1943, nær 73 år gammel. Ved Johan Ludvig Mowinckels død har Norge mistet en av sine framste og beste menn. Allerede i ung alder gjorde han seg bemerket i det politiske li. ved sin rake framferd, klare politiske innsikt og brede demokratiske livssyn. Han var en uforsonlig fiende av nazismen: Ved hans død mister ikke bare Venstre men hele det norske folk en av sine førende skikkelser. Han har betydd meget for Norge, ikke minst for skipsfarten. Statsminister Johan Nygårdsvold holdt i går kveld over London Radio en vakker minnetale for Johan Ludvig Mowinckel.

Et nytt reglement er forsøkt påtvunget Universitetet. Reglementet hadde til hensikt å nazifisere fakultetene, bl.a. ved særbezugstiltak av partimedlemmer, uten hensyn til kvalifikasjoner. 5 fakulteter nektet enstemmig å akseptere det nye reglement. Et fakultet nektet mot 1 N.S.-stemme. Uroen innen N.S. øker for hver dag. Over hele landet får "Ro-klubben" nye medlemmer. Således troppet 110 norsfødte S.S. opp som ubudne gjester hos misnisterpresidenten og meldte seg ut av partiet. Som grunn for utmeldelsen ble oppgitt at de ønsket slutt på partistyret i Norge. - Der har vært flere store branner i Drammens-distriktet. Således brendte et stort trelastlager fullstendig opp tirsdag natt i Mjøndalen, og på samme tid oppsto der flere branner i andre bedrifter som arbeider for tyske interesser.

Admiral Corneliussen ble i går intervjuet av Øksnevad. Øksnevads første spørsmål var: "Kan De fortelle noe i store trekk om vårt sjøforsvars utvikling her ute"? Innledningsvis svarte Corneliussen at den norske flåte etter at den forlot Norge i juni 1940 besto av et par oppsynsskip, en del armerte hvalbåter og trålere samt "Sleipner" og gamle "Draug". Den gangen hadde flåten bare 400 offiserer og mannskaper. Nå består flåten av ca. 60 fartøyer med 5200 offiserer og mannskaper. Den siste tilvekst var en stor moderne britisk jager med 200 manns besetning. Videre har den norske flåte fra U.S.A. fått moderne undervannsbåtjagere. De meget omtalte korvetter, fortalte Corneliussen, var spesialbyggede fartøyer for konvoy-tjeneste på 1000 tonns depl. Han fortalte deretter om marinefolkens utdannelse. De har samme skole og utdannelse som britene. I tillegg hertil har de norske sjøfolkene et ekstrakursus. Der er dannet Marinens Kvinnekorps, som har til oppgave bl.a. å yte sjøforsvaret førstehjelp. "Kan De si noe om den tjeneste de forskjellige krigsfartøyer utfører"? var Øksnevads neste spørsmål. Corneliussen fortalte om våre motortorpedo-båter og jageres innsats i de forskjellige hav. Bl.a. har norske krigsskip operert i Det indiske hav og i Den persiske bukt. Norske krigsfartøyer har konvoyert 3900 skip med 14 mill. tonn last over havet. "Hvordan har det vært med marinens tap"? "Man kan ikke føre krig uten tap, og vi har også hatt våre" svarte Corneliussen. Den norske marine har til nå mistet 1 korvett, 1 U-båt, 1 jager og flere mindre fartøyer. Til slutt uttalte admiral Corneliussen: "De fleste av våre gutter har ikke kontakt med hjemmet. De bor nokså primitivt ombord i fartøyer, men det er en tilfredsstillende for alle å seile og kjempe under vårt eget flagg. Vi har grunn til å være fornøyd med guttenes innsats. Personellet fra øverst til nederst er gått energisk inn for sine oppgaver. Det gjøres ingen forskjell på britiske, norske og andre allierte fartøyer. De britiske sjefer er meget fornøyd med vår innsats. For meg personlig er det en tilfredsstillende å motta anerkjennelse for hva Norge har utrettet. De britiske sjefer sier også fra i tilfelle de ikke er fornøyd. Det er for oss en glede å kunne holde et lite stykke Norge levende i denne tid. Vi danner kjernen i det norske sjøforsvar og den marine som vi skal bygge opp igjen, når vi kommer hjem".

Fra Bergens-fronten har vi mottatt:

Huse er definitivt ferdig. Denne gang går ingen vei utenom. Det er kamp-felle Quist, hans underordnede i gjengen, som seiersberust og skumfrådende tilkjennegir den gledelige nyhet. For vår del er det intet å bemerke. Hverken Huse eller Quist skal unngå sin Nemesis. Det som det imidlertid er verd å sette fingeren på er det utmerkete kameratskap som kjennetegner den raserene Quisling-type. For en tid tilbake ble Quist opphøyet og Huse fornædret, men Huse vandret bakveien til Christinegård, hvor ordføreren har slått seg ned, og med Johannesen som protektor har han altså oppnådd å bli Quists overordnede, etter at Quist i tur og orden er blitt knepet på fersk gjerning og degradert. Huse deklarerer for en tid tilbake at det ikke skulle bli så mange som fikk beholde sengene sine alene. Han skulle vite å rekvirere. Antagelig noe i retning av det som ellers i sprogbruket kalles grovt tyveri. Så ville han ha Kino-direktør-stillingen, men den har Johannesen selv kastet seg over "bare som konstituert" men sikkert med den baktanke å skaffe seg en retrett-post. Det er en smart måte å likvidere det dilemma som ordfører Johannesen kom opp i da han ble beordret inn for departementet for å forklare et visst svarthandelsfelleskap med Sigurd Theodor Huse. Men nå bedyrer altså Quist "at denne gang ska den develen ikke slippe så lett vint som sist. Nå har vi taket på ham, og nå skal han få, den kjeltringen!" De er deilige pillarer disse statsbærende. Et eller annet defekt er det med hele hurven. Vi skal opplære en førertype og et førersystem, sa Huse da han bet over Kringkastingen. Hva slags førere, om vi tør spørre? Førere for kjeltringer og tjuer? Fra Huse går vi rett på Johannesen. I det siste har man kunnet iaktta visse disposisjoner som Johannesen har tatt overfor ledende jøssinger. Tenker han på å forlate Finansrådmannsstillingen for å få noe sikrere? Kan det tenkes at de kretser som han nå stormkurtilserer, mener seg sterk nok til "å holde sin hånd" over ham når vektskåler vipper om ikke så lenge? I så fall kan vi berolige både ham og "de fine forbindelser" at vel sitter de tjuvt og tett med makten i vår by, men denne gang går ingen vei utenom. De skal bestemt bli å likvidere både Huse og Johannesen og Quist og hele ruklet, og eventuelle jøssingstørrelser med, om noen måtte være slik innrettet oppe i knollen at de innlater seg med pakket. Ingen vei går utenom!

Fra den faglige front: TILLITSMENNENES FORHOLD.

Det er kommet fram at det ennå hersker en del uklarhet når det gjelder de lønnede tillitsmenns forhold. Vi skal derfor innskjerpe de regler som er gitt og som ufravikelig må følges:

I alle faglige instanser hvor der er innsatt kommisarisk leder - i første rekke i forbundene - skal de tillitsmenn som ennå sitter i sine stillinger søke enhver anledning til å komme fri. Dette krav omfatter imidlertid ikke instanser med medlemsvalgte styrer. Her bør de lønnede tillitsmenn fortsette i sine stillinger for å ivareta medlemmenes interesser mot anslagene fra de nazistiske myndigheter i og utenfor fagorganisasjonen. Som en alminnelig plikt for alle - tillitsmenn såvel som medlemmer på arbeidsplassen - gjelder det at enhver forbindelse med de kommisariske ledere må bannlyses. De overløpere og forrædere som var med og dolket vår gamle organisasjon ned og som er medansvarlige for mordene på så mange av våre kamerater skal fortsatt isoleres og bekjempes. Når oppgjørets dag snart kommer vil de bli stillet til ansvar for sine gjerninger, og dommen over dem vil ikke bli mild. Da vil det også bli spørsmål om hvilken stilling hver enkelt av oss inntok i denne tiden. Rene linjer og rakrygget opptreden er et krav som vil bli stillet til alle når vi igjen skal bygge opp en

F R I F A G B E V E G E L S E .

Den 4. desember 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Hærmakt mot åndsmakt.

Tirsdag formiddag skred Gestapo, hjulpet av forrederne i Statspolitiet, til massearrestasjoner av studenter og lærere ved Oslo Universitet. Kl. 11 ble samtlige Universitets-bygninger omringet. Fra museene i Tøyen-hagen, Reichmannske Bibliotek, Blindern Studentertehjem, Rikshospitalet, Tannlegehøgskolen og andre steder hvor der var studerende, fraktet Gestapo i lastebiler og andre kjøretøyer studentene til Aulaen. En del kvinnelige studenter ble også arrestert, men disse er senere blitt løslatt. Brannen i Aulaen var påskuddet til aksjonen. For det første et uhyre lettkjøpt påskudd, og for det annet, og det er det viktigste, kan en gå ut fra som sikkert at det var tyskerne selv som satte ild på Aulaen. M.a.o. en ny "Riksdagsbrann". Omkring kl. 4 hadde Gestapo fått samlet ca. 1500 studenter og universitetslærere. Deretter holdt krigsforbryteren Rediess en tordentale til de arresterte. Han rettet den generelle beskyldning mot studentene at de ikke bare deltok i illegalt arbeid, men var skyld i brannen i Aulaen. Den tyske "tålmodighet" var nå slutt. (For hvilken gang?) Enhver "illoyal" student ville bli sendt til Tyskland, og en trist skjebne ville ha vært deres lodd, dersom ikke - her sniker det seg inn et visst høysinn! - ministerpresidenten hadde lagt et godt ord inn for studentene. Ikke nok med at disse siste ofre for nazistenes orgier skal føres til Tyskland, men som en siste fornædrelse skal denslags hånende bemerkninger måtte høres. Vi skal ikke komme nærmere inn på Rediess' tale her, den er kjent fra dagspressen, men gjennom sin kamp mot nazifiseringen av Universitetet har studenter og lærere vunnet en avgjørende seier. Arrestasjonene er det endelige bevis på at Quisling og dommed.Terroven har oppgitt ethvert håp om å nazifisere det norske folk.

Professor A.H. Winsnes talte i London Radio igår. Han sa bl.a.:

"Med forferdelse har jeg mottatt meldingen om den siste tyske aksjon mot studentene i Oslo. Hver gang et nytt overgrep skjer, hver gang det uforståelige inntreffer, hver gang den tyske gemenhet viser sitt grelleste ansikt, kan man ikke la være å spørre: Er dette virkelig mulig? Er der ikke grenser for det tyske barbari? Det er imidlertid en grense for barbariet, også for det tyske, men grensen settes savisst ikke av tyskerne selv. Tyskerne har aldri respektert grenser, men har alltid gitt villskapen fritt løp. Der er dog gudskjelov andre som setter grenser. Og hvilke andre? Jo, de som handler som f.eks. Den norske høyesterett, den norske skole, den norske kirke, Norges idrettsungdom, teatrene og slik som det erverdige Universitet nå har handlet. Disse alene setter grensen: Så langt, men ikke lenger. Der er en festning som ikke kan inntas, en uinntakelig festning som fyller tyskerne med stadig stigende frykt og raseri: Det er åndens festning." Han siterte så Garborgs dikt:

Men vite skal me og vona visst
at ånd må vinna på troll til sist
og vit på den varge villskap.

Videre uttalte prof. Winsnes: "Der er sorg både ute og hjemme over dette slag, men midt i mørket og engstelsen er der et lys. Der er en skjelvende

Mappe 81.
Ekspl. 412
Arg. 1943
O. V. 3
Jfr.

4762